Alene mod strømmen

Taler
Aasta Hansteen

Omstendigheter
Tale ved festen for Camilla Collett

Vi er midt i vinteren. Det er en barsk aarstid; men da livets harmoni og skjønhed og tilværelsens tryghed ligger deri, at livet, tilværelsen bestaar af modsætninger, som balancere, som holder hinanden i ligevægt, saaledes er netop hygge, selskabelighed og munterhed henlagt til den barske aarstid, naar sneen som et liglagen dækker jordsmonnet, og da kulde og mørke synes at forjage livet.

Denne forening, hvori vi nu for anden gang samles, kaldes kvindestemmerets-forenings-klub. I dette lange sammensatte ord finder vi ogsaa modsætninger - Kvinde-stemmeret -, det er et godt billede paa vinteren, med skarp nordenvind og snefyg lige i ansigtet; - det er lang, haard kamp. Forening, det er vaabenhvile; det er en trøst i følelsen af, at vi er mange, som vil det samme. Klub, det er hygge, selskabelighed og munterhed.

Midt i vor klub-hygge vil vi ikke glemme kampens alvor.

Vi samles idag paa Camilla Colletts fødselsdag. Hendes skikkelse er som et symbol paa haard, lang, kamp.

Er der nogen, som fatter hvad heltemod, hvad karakterfasthed der skal til for at staa saaledes som hun stod, alene "mod strømmen"?

Hun stod og holdt stillingen alene i henimod tyve aar. Hun veg ikke en tomme; vi saa ingen svaghed, intet kompromis.

I 1872 gjorde hun den heltegjerning at drage sløret fra de problemer, som nu har været diskuteret med saa megen heftighed i nogle aar, og som endnu gjærer paa det frygteligste i den almene bevidsthed. Hun gjorde begyndelsen for Nordens

vedkommende.

I 1873 kastede hun sin anonymitet. "Sidste Blade" fjerde række, udkom under hendes navn. Jeg vilde hilse hende i den anledning og skrive et digt, som blev indrykket i "Morgenbladet". Jeg vil tillade mig at foredrage det:

Til fru Camilla Collett, født Wergeland

Vær hilset rige kvindenavn!
At Du var skjult var længst et savn.
Du slørets fold tilside slog
og fra dit aasyn bort det drog.
Tak Norges ædle kvinde!

I østen hører sløret hen,
ei her, vort folk er friheds ven,
her skuer øiet frit og trygt.
Hvert ansigt skjuler sig med frygt.
Hvor giftig samum sniger,
som ørknens lumske tiger,
kring Moslems fangebur.

Hvor høie minder lyser
i fra dit dobbelt-navn!
Vort folk dem kjærligt hyser,
i lukt og trofast favn.
Du, kvinde, dem forener,
og herligt dem forgrener
ved helligt modernavn.

Den danske visesanger,
dig gav en duftende buket,
og sommerligt den pranger
med blomsters fine, skjære let

Fra rige gyldne strenge,
som skjælver dybt og længe,
blev hyldning længst Dig bragt.

Septemberklarhed straaler
om dine "Sidste Blade",
kun taareblændet taaler
dit øie sig at bade;
i mindets sollys; kranse
af asters vore blikke stanse.

Tidt røster for mit øre
fra mænd og kvinder steg:
"Som hun kan ingen røre
dog ordets strengeleg !"
Den rytmens fulde strøm
af regelløs musik,
saa let, saa stærk, saa øm.
Fra sjæl til sjæl den gik.

Fru C. har erobret den grund, hvorpaa vi nu staar. Det er søsterlighedens grund, hvorpaa vi staar idag.

Søsterlighed, - det vil sige, kvinder, som med frihedsbevidsthed samles om et formaal.

Frøken Gina Krog holder nu mærket, hvorom søsterligheden kan samle sig. Hun rydder og udvider vort tilkjæmpede nylænde. Vi har ogsaa den glæde at se en skare af søstre samlet; og blandt disse ser vi med særlig glæde fru Erika Nissen, - som har vist sig som en søster ved to gange at forskjønne vore sammenkomster med sit geniale spil - en kunstnerinde med et berømt navn, for hvilket selv vor sags modstandere maa bøie sig.

Kilde
Aasta Hansteen: Tyve aars kamp. Tilbageblik og fremsyn. Red. Elisabeth Aasen. Oslo, 1985.

Emneoversigt
Hyllest, Kvinnesak

URI
https://www.virksommeord.no/tale/alene-mod-strommen